

- 2 Táplálkozás, újjáélesztés, képességfejlesztés – érdekes előadások a baba-mama körben
- 6 Elektromos hulladékgyűjtés Bihar megyében
- 8 Kötelező képzések a mezőgazdaságból élőknek

Hogyan jussunk európai uniós támogatásokhoz?

Pályázati tájékoztatás vállalkozóknak, kisgazdaságoknak biztos kézből

Az új pályázati időszak és a tavasz kezdetén minden vállalkozó forrásokat keres, amelyekből javíthatja, fejlesztheti tevékenységi körét vagy körülményeit. A keresés segítésére az *Ér hangja* a székelyhídi Becebe Kft. pályázati tanácsadó és menedzser-cég munkatársaitól kért tájékoztatást.

A Becebe Kft. munkatársai úgy vélik, az utóbbi években nem jellemző az, hogy cégek Székelyhídon nagyon aktívan pályáznának. Sajnos az utóbbi évek tapasztalata az, hogy inkább környékbeli települések, kisvárosok, akár Nagyvárad különböző cégei pályáznak fejlesztésre, termelésre, kereskedelemre, akár szolgáltatásra. Székelyhídról nincsenek klienseik ebben a szegmensben, mert városunkban erre egyszerűen nincs kereslet, nincsenek cégek, akik szeretnének fejleszteni.

A cégek számára lesz a jövőben kiírás fejlesztésre – ennek keretében 80 ezer lejt lehet igényelni, vissza nem térítendő támogatást, ez 80%-a az eligibilis, elszámolható költségeknek. Ez egy kisebb állami pályázat, amit szolgáltatásra is és kereskedelemre is lehet fordítani. Ebből meg lehet vásárolni a telephelyet, az épületet, gépjárművet vagy áruszállító járművet, bármilyen eszközt, be-

rendezést, informatikai eszközöket, reklámanyagot. Nagyon jó pályázat, mert gyakorlatilag csak 20%-os az önrész. Ez évek óta létező lehetőség, de nagyjából 2008-ban dolgoztak ki ilyet utoljára székelyhídi cégnek.

Az egyéni pályázatok kiírásaira várni kell

Ami az egyéni pályázható kiírások helyzetét illeti, az európai uniós alapoknál lecsengett a 2007–2013-as költségvetési időszak. Most a 2014–2020-as időszak következik, ami elkezdődött elméletileg, gyakorlatilag a román kormány még a papírmunkánál tart. Ez az jelenti, hogy nincs még elfogadva a teljes terv, teljesen bizonytalan, hogy mikor indulnak be a tulajdonképpeni alapok. Székelyhídon leginkább a mezőgazdasági pályázatokra van kereslet, illetve igény a cég tapasztalatai szerint. Az elmúlt időszakban a Becebe

A vállalkozásbővítés egyik eredményes példája

82 sikeres mezőgazdasági pályázatot nyújtott be, s amelyekkel igyekezett segíteni főként a székelyhídi és környéki embereket. Egyelőre e téren csak vázlatok állnak rendelkezésükre azt illetően, hogy milyen kiírások fognak születni a most kezdődött időszakban, de ha meglesznek a véglegesek, akkor azok már 2020-ig nem változnak. Amit egyelőre biztosan látnak: a legnagyobb sikernek örvendő és legkedvezőbb, Instalarea tinerilor fermieri megnevezésű pályázaton, amely a fiatal gazdákat támogatja, maximálisan 60 ezer euró lesz a százszázalékosan vissza nem térítendő összeg. Ez nagyon jól működött az elmúlt időszakban is, az elején 25, majd 40 ezer euró volt a maximális elnyerhető összeg. Annyi változás lesz, hogy rögtön szerződéskötés után a gazdák 70%-ot kapnak meg, a 30%-ot pedig a kritériumok teljesítése után. Ez az arány eddig 60-40% volt.

Vidékfejlesztési támogatások

A kisgazdaságok támogatása, a volt 1.4.1-es pályázati vonal ör-

vendett a legnagyobb népszerűségnek, a legelőnytelenebb pedig a 3.2.1-es, a vidékfejlesztésre megírható pályázat volt, hiszen az egyik fejezet meghatározása szerint a vidékből ki volt zárva a város, a külvárosi területek és a városhoz tartozó falvak is. Például: Bihardiószeg vagy Bors vidék volt, viszont Érköbölkút vagy Csokaly már város. Ez sok kellemetlenséget okozott. A pályázati cég mindenféle lobbitevékenységet folytatott, jelezte a problémákat, de egyelőre nem látható, hogyan fog ez a gond megoldódni. De ezen a vonalon is jelentős előrelépésnek tűnik a tervezett változat, hogy 70 ezer eurós százszázalékos támogatás lesz vidékfejlesztésre, ami tulajdonképpen minden olyan vállalkozás, ami nem mezőgazdaság és vidéken történik. Emellett megmaradtak a régi kiírások, a mezőgazdaságban a nagyobb fejlesztésekre, illetve feldolgozásra vagy termelésre benyújtható pályázatok. Ezek eddig 50%-os támogatások voltak, most már ez felmehet 50%-tól 90%-ig különböző kritériumoknak megfelelően.

Folytatás a 3. oldalon

Nőnek a palánták a kisgazdaságban

„1848, te csillag!”

Az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc kitörésének évfordulójára szervezett színes rendezvényt tartottak a székelyhídi kultúrház előtt. Az ünnepi beszédek, szavaltatok, énekek hűen felidéztek a megjelenteknek március 15-e szellemiségét és mára vonatkozó üzenetét.

Szentjóbbon (Petőfi naplójának szavaival élve) „a szakadó eső dacára” együtt ünnepeltek a református és katolikus hívek, Magyarkézen kopjafát avattak, megemlékezést tartottak Érolasziban és Hegyközszentmiklóson is.

Írásaink a 4. és 5. oldalon

Hallgassa hétköznaponként 18 és 20 óra között a *Rádió Ér* műsorait a www.erhangja.ro/radio honlapon!

Táplálás és újjáélesztés

Érdekes előadások márciusban a baba-mama körben

Minden anya életében a legfontosabb dolog elsősorban a gyermeke és az ő egészségének megőrzése. A Székelyhídi Baba-Mama Kör megalakulása óta már számos szakembert látott vendégül, hogy előadást tartson az anyukáknak gyermekneveléssel kapcsolatos kérdésekben.

Márciusban két előadáson is részt vehettek az érdeklődők. 15-én Jávorné Erdei Renáta nyíregyházi védőnő látta el hasznos információkkal a kismamákat a hozzátáplálásról. 22-én Nagy István, a debreceni mentőszolgálat vezetője tartott gyakorlati bemutatót a kisgyermek újjáélesztéséről. Az újjáélesztési műveletek többségét a baba-mama kör tagjainak lehetősége volt kipróbálni speciális gyakorlati babákon.

Bővebben a hozzátáplálásról

Az anyatej tartalmaz minden olyan anyagot, amire a babának az első hónapokban szüksége van. A csecsemők hozzátáplálását akkor érdemes elkezdni, mikor az anyatej már nem nyújt elegendő mennyiségű tápanyagot a pici számára. Minden kisbaba más, ahogy az igényeik is, viszont általánosságban elmondható, hogy ez az időszak a hat hónapos kor körül érkezik el. Édesanyaink, nagymamáink szájából sokszor elhangozhat, hogy „... mégsem lett semmi bajod”, azonban kifejezetten veszélyes kísérletezgetni az ételekkel és azok mennyiségével. Ha túl korán kezdjük más ételek bevezetését, annak súlyos allergia vagy emésztési probléma is lehet a következménye.

Új ételek bevezetésénél alapvető, hogy egyszerre csak egyféle újdonsággal szabad próbálkozni, így pontosan megfigyelhető, mely étel milyen hatással van a picire. Szintén fontos a fokozatosság! Első nap az új ételből elegendő csak néhány kanállal, majd a napok teltével apránként lehet emelni az adagot.

Az ételek elkészítésénél nagyon fontos, hogy ne a saját ízlésünk szerint készítsük el a pépet. A babagyomornak nincs szüksége sóra, cukorra és egyéb fűszerekre. Az első főzelékek alapja mindig a burgonya, ehhez lehet társítani a többi zöldséget.

Általános nézet, hogy míg a baba szopik, nincs szüksége külön folyadékpótlásra, hiszen az anyatej eleje vizes, megfelelő szomjoltó. De mi a helyzet a pépes ételek bevezetése után? A hozzátáplálás megkezdésével fontos, hogy folyadékot (elsősorban visszahűtött forralt vizet vagy babavizet) is rendszeresen kínáljunk a babának. Am, ha ő nem akar inni, ne erőltessük! Valószínűleg elég folyadékhoz jutott a szoptatás során. Itt is alapvető szabály, hogy kerülni kell a cukrozott italokat, mert ezek tartós fogyasztása károsíthatja a még ki sem bújó fogcskákat.

Érdemes konzultálni a gyermekorvossal azon ételféleségek bevezetése előtt, melyek ételallergiát okozhatnak – például tejtermékek, méz, tojás, apró magvas gyümölcsök –, illetve, ha fordult már elő a családban tej- vagy gluténallergia.

Újjáélesztés csecsemő- és gyermekkorban

Ha egy gyermek újjáélesztése kerül szóba, sokan még a gondolattól is megremegnek, de mint oly sok minden területén a gyermeknevelésnek, gondozásnak, itt sem árt, ha birtokában vagyunk a megfelelő információknak. Mindannyian ismerjük „az ördög nem alszik!” mondást, bármikor bár-

Próbababákon gyakorolták az anyukák az újjáélesztést

mi megtörténhet akár a mi gyermekünkkel is. Legyen az betegség, baleset vagy akár egy falat étel félrenyelése. A téma fontossága és a felelősség megkérdőjelezhetetlen.

Ha megtörtént a baj, rendkívül fontos az időtényező, a gyors helyzetfelismerés és a pánik hiánya! A keringés és a légzés megszűnését követően körülbelül öt perc múlva az agy visszafordíthatatlanul károsodik az oxigénhiány következtében. Ez a cikk nyilván nem helyettesítheti a szakértő által vezetett tanfolyamot és a gyakorlatot, csupán segítséget nyújt, hogy baj esetén a pánik helyett rögzüljenek az elsődleges teendők.

Az **eszméletvesztés** hirtelen alakulhat ki, amíg kiderül, hogy mi történt, a legfontosabb teendők a következők:

- tartsuk szabadon a légutakat!
- oldalt fekvő vagy fülülő helyzetbe tegyük a gyermeket, hogy ne juthasson a légutakba váladék, hányadék stb.

Klinikai halálról a légzés, keringés leállása esetén beszélünk. Tünetei:

- mellkasi légzőmozgás hiánya;
- nincs vagy túl szapora a szív működés;
- mélyülő kékülő bőrszín vagy sápadtság, eszméletvesztés, pupillák kitágulása.

Légzésleállást okozhat: a légutak hirtelen elzáródása, például légúti nyálkahártya-iznyosódása, vízbefulladás; központi idegrendszeri – agyi, gerincvelői betegség; mechanikus akadály, például légúti idegen test; kiterjedt tüdőbetegség, súlyos tüdőgyulladás. Keringésleállást okozhat: légzési elégtelenség (lásd előzőek); áramütés; gyógyszerek; szívbetegség; sokk – súlyos vérzés, baleseti trauma miatt.

Az újjáélesztés folyamata

Ideális esetben nem vagyunk egyedül, két ember együtt hatékonyabban tudja a légzést és a keringést is helyreállítani, illetve a mentőket, orvost értesíteni. Ha egyedül vagyunk, vigyük a közelünkbe a telefonunkat, és amíg a pulzust figyeljük, már próbáljunk is segítséget kérni – mentőket, majd közelben lévő családtagot. Utána azonnal kezdjük hozzá az alábbi menetrendhez:

1) átjárható szabad légút

Ujjunkkal óvatosan törölgeszük ki a gyermek száját.

- két év feletti gyermek fejét hátrahajtjuk, állkapocsontot előre és felfelé emeljük, nyelvet előrehúzzuk (gézlappal, zsebkenővel, ronggyal fogjuk meg, hogy ne csúszson);

- csecsemőnél tegyük a váll alá összehajtott pelenkát, hogy a nyak semleges pozícióban legyen (se előre, se hátra ne dőljön).

2) befújásos lélegeztetés

- csecsemők és kisgyermek: orron és szájon át egyszerre fújunk be, ekkor biztos elég a szánkban lévő levegőmennyiség;

- nagyobb gyereknél figyelni kell a mellkasmozgást!

- a befújás gyakorisága: újszülöttnél: percenként harminc, csecsemőnél, kisgyermeknél percenként húsz, nagyobb gyermeknél percenként tizenöt – azaz két, három, négy másodpercenként fújunk be.

3) Kompressziós szívmasszázs, keringés helyreállítása

A pulzust nagyobb gyerekeknél a nyaki ütőéren tapinthatjuk ki, kisgyermeknél a felkari verőéren. Minimum öt másodpercig figyeljük! Ha nincs érezhető szívverés, azonnali külső szívmasszázszt kell kezdeni.

Először emeljük fel hirtelen a lábakat, így a saját vénás vér gyorsabban folyik vissza a szívbe. Utána kezdjük meg a szívmasszázszt.

Újszülött és csecsemő újjáélesztése

Második-ötödik ujjunkat a mellkas alá, hüvelykujjunkt a szegycsont középső és alsó harmadára téve nyomunk, percenként 120 alkalommal. Azaz négy szívnyomásra egy befújás esik (4:1), ez másodpercenként két nyomást jelent.

Kisgyermek újjáélesztése

A mellkas szilárd alapon legyen és a mellbimbóit összekötő egyenes felénél két ujjbegyünkkel nyomjuk a szegycsontot, percenként 100 alkalommal, 1,5–2,5 cm mélyen. Öt szívnyomásra esik egy befújás (5:1).

Nagyobb gyermek újjáélesztése

A mellkas szilárd alapon legyen, szegycsont nyomása percenként hatvan alkalommal történjen. Egyik tenyerünket a szegycsont alsó harmadára helyezzük, másik tenyerünkkel pedig az előző kézhátra alkalmazzuk a nyomást. Akkor hatásos, ha a mellkas a szegycsont felszíne és a háti csigolyák közti távolság feléig benyomódik. Négy szívnyomásra egy befújás essen (4:1), ha egyedül vagyunk, akkor 8:1 legyen a nyomás és a befújás aránya. A mellkas benyomása és felengedése időtartamban 50–50%-os legyen, hogy legyen elég ideje a szívnek vérrel telítődni.

Kalló-Nagy Kamilla

Jézussal az úton...

Érmelléki diákok a megyei vallás tantárgyversenyen

„Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket, és ne tiltsátok el őket; mert ilyeneké az Istennek országa. Bizony mondom néktek: aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint gyermek, semmiképpen sem megy be abba.”

Márk evangéliuma 10,14b-15

A vallás tantárgyverseny (Olimpia) megyei szakaszán vettek részt a hegyközszenmiklósi Toldy Általános Iskola tanulói március 8-án. A vetélkedőt idén Nagyváradon, a Szent László Római Katolikus Teológiai Líceumban rendezték. A versenyt felkészülés előzte meg, amikor diákjaink elmélyedtek a Szentírás tanulmányozásában. A tanulók közül dicséretben részesült Béres Vivien-Adrien (VI. osztály) és Molnár Edina-Emma (VII. osztály). Iskolánkat képviselte még a VII. osztályból Béres Alexandra-Emese, valamint a VIII. osztályból Hasznosi Orsolya és Bartos Emese Hegyközszenmiklósról, illetve Bakos Evelin Érköbölkútról. Mindannyian szép eredményt értek el, élményekkel gazdagodtak és barátságok szövődtek. Köszönjük az egyházunk és iskolánk támogatását.

B. A.

Vég

Oláh Éva

Halk zúgást hallasz a füledben
Csendes zakatolást érzel a szívedben
Figyelsz és leselkedve nézed
Kit találsz meg körülöled?
A döbbenet a némaságot adta,
Harangzúgása dobolta
Gyülekezőket hívott a szóra.
És várod mit hozhat az az óra
Mikor dübörög a kalapácsütése
S koporsódra bezárják a fedelet.
Néznél a csipkefüggönyön át
És várnád a segélykiáltását.
De bármennyire éberem figyelmed
Nem láthatod a melletted állók
kérelmét.

Magaddal viszed a titkokat
A rád szakadt szidalmakat.
Békességet szerelnél körülöled
A családban és a mennyekben.
Túl a másvilágon új barátot szerzel
Megbeszélod az újonnan érkezőkkel
Mit hagyta magad után bátra?
Ki az, aki a fáklyát fellobbantsa?
Harcol a te kitartásoddal?
Nem köt békét az árulókkal!
A csendben közben elméledsz
Milyen jó, hogy már nem tévelyegsz!
Meglelted a végső értelmét
A batártalan akaraterő kérelmét,
Mit nem adhat tovább senki más
És fenntartotta a jel zálogát.
Sírod emléktárgya a kegyelet
A fekete márványkőn a felelet.
Itt nyugszik és élt ennyi évet
És reá vésette a betűket
Az unokád és annak anyja
És arcod pírját naponta
Emlegetik és látják
Nem tagadva az élet mivoltját.

Érköbölkút,
2004. augusztus eleje

Három autónyi adomány

Nagytakarítást végeztek a budapesti vendégek a Stubenberg-kastély kertjében

Három autónyi adománnyal felpakolva érkeztek a Székelyhídi Gyermekek Jézus Otthon lakóihoz a Budapesti Közlekedéstudományi Intézet (KTI) munkatársai március 7-én, pénteken. Az adományokat Kovács Ágnes, az otthon vezetője javaslatára még aznap folyamán a Dévai Szent Ferenc Alapítvány által újonnan indított érmihályfalvi napköziotthonba szállították, hiszen ott most nagyobb a szükség. Az adományoknak természetesen nagyon örültek.

A szombati napon a Stubenberg-kastély kertjét, pályáját takarították meg a kedves vendégek, a kastély tíz kis szorgos lakójával együtt. A munkában megzavarva Berta Tamás, a budapesti Csillaghíd Alapítvány kuratóriumi tagja, egyben a KTI munkatársa kérdésünkre elmondta, hogy hét éve ismerte meg

Kovács Ágnes, akkor még a parajdi Szent Borbála Napköziotthon vezetőjét, akivel azóta is jó barátságban vannak. A barátságuk révén jött létre a mostani hétvége, melynek célja a jótékony adományozás, a találkozás, a közös munka és mindezen által a cégen belüli közösség építése, a mindennapi körforgásból kicsit kiszakadva, bepillantva a székelyhídi otthon életébe, megtapasztalni egy más fajta értékrendet.

A szombati napnak meg is lett a gyümölcse, hiszen az esti órákban, nagy meglepetésünkre már az első barátságos focimeccset is lejátszották a megtisztított pályán. Dr. Dabóczi Kálmán a vereséget szenvedett vendégcsapat részéről ígéri, hogy hamarosan sort kerítenek egy hasonló jó hangulatú visszavágóra.

Péter Emese

Az egykori betonpályát többcentis humusztól takarították meg a pestiek és a gyerekek

Lánggra kapott a vasút melletti száraz növényzet

Tűz ütött ki Székelyhídon a Kendervég (Fabricii) utcában a vasúti töltés melletti elhagyatott területen március 14-én. A száraz növényzet kapott lánggra, ami az erős szél hatására rohamosan ter-

jedt át az útjába kerülő régi telefonoszlopokra, amelyek fából vannak és régi jó szokás szerint olajos tartósítószerrel voltak bevonva. A székelyhídi katonai tűzoltók gyors és szakzerű be-

avatkozásának köszönhetően a tüzet sikerült hamar eloltani, megakadályozva ezzel egy nagyobb tragédiát, amit a terület szomszédságában lévő ház felé tartó tűz okozhatott volna.

Nem okozott jelentős károkat a töltés melletti elhagyatott területen támadt, gyorsan eloltott tűz

Hogyan jussunk európai uniós támogatásokhoz?

Pályázati tájékoztatás biztos kézből

Folytatás az 1. oldalról
Továbbá megmaradt a 3.1.2-es pályázati kiírás, amely az előbb vázoltakhoz hasonló (vidékfejlesztés, nem mezőgazdasági), szintén 90%-os támogatással, de ez már nagyobb összeget takar.

nyújtani, az érdeklődőket szeretettel várják, az ügyfelet felveszik az adatbázisba, kiszámolják az értékeket, és amikor megjelenik a pályázat, rögtön értesítik őket.

A pályázók figyelmébe

A Becebe Kft.-t a 0259-352922-as telefonszámon, a sbbecebe@yahoo.com e-mail címen vagy a Facebookon lehet elérni, magyar és román nyelven is (Becebe Kft., illetve SRL). Amikor a céget megkeresi az érdeklődő, először is tájékoztatják. Alapelvük szerint ez a tájékoztatás mindig ingyenes, mert úgy tartják igazságosnak, hogy akkor kérjenek pénzt valamiért, ha az ügyfél már megkapta a támogatást. Közösen beszélnek meg, milyen pályázati források lennének megfelelőek az ügyfél számára, adatbázisba veszik, és az aktuális pályázat megjelenésekor azonnal értesítik. A mezőgazdaságban a növényi kultúráknál a Mezőgazdasági Intervenciók és Kifizetési Ügynökségnél (APIA) tett bejelentés a mérvadó, míg az állatoknál az országos adatbázis a hivatalos mérce. Minden szükséges dokumentációt a pályázattíró cég állít elő, segítenek az elszámolásban, lebonyolításban, tehát a teljes menedzsmentben. Egy pályázat kifizetési ideje akár hat év is lehet.

Biró Orsolya

A kisgazdaság az Unió értelmezésében

A kisgazdaság meghatározása a gazdasági mérőegység (unitate de dimensiune economică – UDE) pontjai alapján történt az eddigiekben. Ez egy egységes számítás, ami a különböző növényi kultúrákra vagy a tenyésztett állatokra egy szorzót adott, így össze lehetett hasonlítani egy tehénfarmot egy kertészettel vagy akár egy nagykulturás növénytermesztési farmmal. Idén e téren is lesznek változások, de a Becebe Kft.-nél egyelőre nem tudnak részleteket. Hasonlóképpen fog történni az aszámítás, de eddig is az UDE-ponthatárokat az EU-előírások szerint húzták meg. Egy UDE-pont 1200 eurónak megfelelő összeggel ért fel, ami a befektetett, a műveléshez szükséges összeget illeti. Most már ezt nem UDE-pontban fogják kifejezni, hanem euróban, de hasonló módszerrel. Ez még javaslati szinten van, nem végleges változat. Ebben a számításban a pályázattírók is segítséget tudnak

FÖLDMÉRÉS

A helyi adottságokat jól ismerő **MERFOLD Kft.** mindennemű ingatlanrendezési, telekkönyvezési dokumentációk elkészítését vállalja magánszemélyek, cégek, társas megrendelők részére egyaránt.

Az elvégzett munkára **GARANCIÁT vállal, teljes ügyintézés nyújt!**
Hívjon a **0746-240500**-as telefonszámon, e-mail cím: rekatomo@gmail.com

TÖMŐ RÉKA topográfus-kataszteri mérnök

2%

Az Ér Hangja Egyesület ezúton kéri tisztelt olvasóit, hogy adójuk szabadon utalható két százalékaival segítség egyesületünk munkáját! Jelképesen járuljanak hozzá Székelyhíd város kommunikációjának javításához! Ne feledjék, hogy hétköznaponként rádióval, hetente tévéadással és lassan öt éve ingyenesen terjesztett *Ér hangja* havilappal állunk lakosaink rendelkezésére!

További információért hívják a **0762-830344**-es telefonszámot vagy írjanak az erhangja1@gmail.com e-mail címre.

„Ezernyolcszáznegyvennyolc, te csillag!” – érmelléki emlékezés

Március 15-e Székelyhídon „nagy port kavart”, no nem a megemlékezés, sokkal inkább az erős és kitartó szélfúvás zavarta meg olykor az ünnepi alkalomra való összpontosítást.

Lassan, de biztosan gyülekeztek az ünneplők az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc kitörésének 166. évfordulójára szervezett ünnepségre a székelyhídi kultúrház elé. A szombat délután két órakor kezdődő színes ünnepi programot Béres Csaba polgármester ünnepi beszéde nyitotta meg, keserű hangot ütve el beszédével. A városvezető felsorolt minden félbemaradt vagy el sem kezdett megvalósítást, ami a város fejlődését hivatott szolgálni, minden jelentősebb kudarcot, de elmondta az elért sikereket is. Mindebből arra akarva kitérni, hogy bármennyi kár, veszteség vagy csalódás éri is az embert, nem szabad feladni a reményt és

Kövári Krisztián

A megemlékezésen helyi diákok is megjelentek, szerény létszámban

a hitet abban az ügyben, abban a jó ügyben, amiért naponta tesszünk valamit. Minderre a szabadságharcosokat hozta fel leg-

jobb példaként, kiknek forradalma ugyanúgy leveretett, mint sok az ő tervei közül. Mégis kitartásra és hitre, a kis lépések

megbecsülésére hívta, bátorította a megjelenteket, a következőre hivatkozva: „Még nem olvastam olyan könyvet, amelyben

azt írták volna, hogy nem volt értelmé a szabadságharcnak.” Őt a forradalmi követelések, a 12 pont felolvasása követte,

A székelyhídi református Halleluja kórus dalsokorral idézte a szabadságharcot

Szentjobbon is felragyogott a szabadságharc csillaga

Két gyülekezet egy templomban ünnepelt a Szentjobbon tartott március 15-ei megemlékezés alkalmából, bizonyítandó a sok jó ember kis helyen is elfér elvét, és a szervezők talpraesettségét.

Zuhogó eső és nagy erejű szélfúvás kísérték a református templomba március 16-án a miséről érkező katolikus híveket. Az előzetes terv szerint a 1848–1849-es forradalom és szabadságharc emlékére szervezett ünnepség a református templom udvarán zajlott volna, ha az idő engedi. Ehelyett a két gyülekezet tagjai a templom padjainak sorai-ban foglaltak helyet, teljesen megtöltve azokat, akik pedig a programot tervezték vagy arra készültek, azonnal át tudtak állni a beltéri berendezkedésre.

A történelemidéző mozzanatok előtt Szentjobb polgármestere, Molnár József, és a katolikus közösség vezetője, Kurilla Gábor plébános köszöntötték a megjelenteket, kiemelve a megemlékezés fontosságát, amelyről a megjelent tömeg bizonyosságot tett, és Isten gondoskodó szeretetét, amellyel tető alá terelte az ő híveit. A Somogyi Imre cserkészkapitány vezette program következő felszólalója Orbán László helyi református lelkipásztor volt, akinek a megemlékezéshez kötődő gondolatai a példakép fogalma köré csoportosultak. Példaképek-e a szabadságharc hősei? Mi is a példakép? És kik ma a példaképeink? Jó tanácsként elhangzott, hogy példaképünk keresésekor vonatkoztassunk el a televíziótól. A példaképekhez kapcsolódva Kiss Elek, a Bihar megyei RMDSZ ügyvezetője beszédében elmesélte, hogyan beszélgetett a szabad-

ságharcról kisfiával, aki megkérdezte, miért emlékezünk meg minden évben a hősokról, s ők mitől hősök? Következtetésül levonták, hogy a szabadságharc hőseire bátorságuk miatt emlékezünk meg minden évben, majd visszatérve a jelenbe, kiemelte: nem vagyunk ugyan forradalmár hősök, de gyávák sem. Minden nap félelem nélkül gyakoroljuk szokásainkat, tartjuk ünnepeinket, és ápoljuk hagyományainkat, ezekről pedig nyíltan beszélünk. Emellett, ameddig a magyarság vetőmagja ott van a gyermekekben, akik minden évben műsorokkal, szavalatokkal énekel ké-szülnek a március 15-i megemlékezésekre, addig nincs is ok a félelemre. Ilyen példából pedig számtalan adódott a szentjobb alkalmán, mert a beszédeket a református ifjak műsora követte, majd a szentjobb cserkészek verseltek, őket pedig a Szentjobb Hagyományörző Népdalkör előadása, végül a szentjobb iskola diákjai szavaltak Petőfi-verseket. A műsor befejeztével, mikorra legalább az eső már elállt, az egybegyűltek kimentek a templomudvarra, hogy elhelyezzék koszorúikat a kopjafa körül. Az első koszorúkat az egyházak és az polgármesteri hivatal képviselői helyezték el a kopjafa körül, őket pedig a helyi és a Bihar megyei RMDSZ képviselője követte. Bíró Rozália Bihar megyei szenátor asszonyt Csegödi Tünde képviselte a sorban, melyet a helyi illetőségű intézmények, szervezetek zártak: a szentjobb iskola, a Szentjobb Huszár Hagyományörző Egyesület, a Német Demokrata Fórum, a Vidéki Ifjúsági Szövetség (Vidifisz) és a Szent István király cserkészcsapat képviselői.

B. O.

Hegykoszszentmiklóson a iskolában és a református templomban is megemlékeztek 1848–49 hőseiről

Kovári Krisztián

Béres Csaba: a szabadságharcosok példája arra tanít, ne adjuk fel azt a jó ügyet, amiért naponta küzdünk

melyet Nagy Ervinnek köszönhattünk, majd Petőfi naplójegyzetéből olvasott fel részleteket Darabont Csenge (mindketten a Petőfi Sándor Elméleti Líceum diákjai).

Ezután Szabó József tolmácsolásában a magyar nép buzdítására születt Petőfi-költeményt, a *Nemzeti dal* hallgathattuk meg, melyet a Búzavirág Népdalkör összeállítása követett. Ekkor a helyi egyházi vezetők léptek színre, hogy megosszák az egybegyűttekkel ünnepi gondolataikat. Rákosi Jenő református esperes és Duma Ferenc római katolikus plébános is a békés és szeretetteljes együttélésre kérte a megjelent és a mindenkor magyarságot, míg ez utóbbi a *Miatyánk* elimádkozására hívta a jelenlévőket. Az egyházi előljárók beszédei között a református Halleluja kórust hallhattuk, Csaplár Angéla kántornő pedig Szent István királyunkhoz íródott könyörgést énekelt. A Petőfi-líceum diákjai továbbiakban sem hagyták szó nélkül a forradalmi események évfordulóját. Bozsóky Dávid egy szavalattal tette szebbé a műsort, melyet a Székelyhídi Férfikórus dalsokkal folytatott.

Az ünnepség utolsó előtti momentuma az ezúttal hosszúra ke-

rekedett koszorúzás volt. A polgármester úr helyezte el elsőként a tisztelgés koszorúját a Petőfi-emléktábla alatt a színház falán. Őt követte Füzesi Laura, Biró Rozália Bihar megyei szenátor aszszony képviselője, majd a székelyhídi és az érköbölküti RMDSZ képviselői. A székelyhídi és nagykágyai iskolák igazgatói is fejet hajtottak a hősök emléke előtt. A Pro Székelyhíd Egyesület és az Ér hangja Egyesület vezetői egy-egy újabb koszorúval tették tiszteletüket az eseményen, akár csak a római katolikus és a református egyház székelyhídi vezetői, míg az utolsó koszorúkat végül, de nem utolsó sorban a történelmi vitézi rend és az székelyhídi EMNP helyezte el.

A koszorúzások végeztével a műsor vezetője, Fekete Katalin, közérdekű közleményre hívta fel az hallgatóság figyelmét: a városi önkormányzat buszokat bérelt azok számára, akik a nagyváradi március 15-ei programon is részt szeretnének venni, ahol az ünnepi beszédeket fáklyás felvonulás követi. Így a kórusok tagjai, számos diák és más érdeklődők is a buszok felé vették az irányt nemzeti imádságunk, a *Himnusz* elneklése után.

Biró Orsolya

A Margittához tartozó **Magyarkéczen** is megemlékeztek a szabadságharc hőseiről, ebből az alkalomból kopjafát adományozott a helyi gyülekezetnek az RMDSZ margittai körzeti elnöke, Bradács Alíz. Az eseményen részt vett Cseke Attila, az RMDSZ Bihar megyei parlamenti képviselője és Tasó László országgyűlési képviselő, Nyíradony polgármestere.

Érolasziban március 16-án vasárnap emlékeztek meg a 1848-49-es forradalom és szabadságharc áldozatairól. A vasárnap délutáni istentiszteletet követően a templomkertben álló kopjafára helyezték el a megemlékezés koszorúját a falu vezetői.

A rendőrség tájékoztatja Önöket

Veszélyes vagy agresszív kutyát tartók figyelmébe

Az újraközölt 2002/55. számú sürgősségi kormányrendeletnek megfelelően a kutyatulajdonosok a következő köteleességekkel bírnak:

1. A gazdák vagy ideiglenes kutyatartók a következő követelményeknek kell eleget tegyenek:

- a) legalább 18 évesek;
- b) teljes fizikai erőnlétűek;
- c) büntetlen előéletűek személy ellen irányuló bűncselekmény szempontjából.

2. A gazdák vagy ideiglenes kutyatartók kötelesek beírni kutyáikat a Román Kutyatulajdonos Egyesülethez, mely a Nemzetközi Kutyatulajdonos Egyesülethez tartozik, és jól láthatóan feliratozni a lakás, az ingatan vagy az ingatlanhoz tartozó telek bejáratát „A kutya hamis” vagy más esetben „A kutya agresszív” szöveggel egy minimum 15x25 cm-es táblán.

3. A gazdák vagy ideiglenes kutyatartók kötelesek a megfelelő rendőrség székhelyén (amelynek hatásköréhez az a telek tartozik, ahol a kutya található) fénymásolatot beadni a Román Kutyatulajdonos Egyesülettől származó igazolásról, melyből kiderül, hogy a kutya az említett kormányrendelet 1. cikkelyének melyik kategóriájába sorolható, illetve egy felelősségvállalási nyilatkozatot a következő adatokkal:

- a) a kutya tetoválással vagy mikrochippel bevitt azonosító kódja;

b) a veszélyesség elleni és védőoltások beadása a hatályban lévő törvénykezés szerint;

c) a kutyák ivartalanítása a kormányrendelet 1. cikkelyének a) pontja szerint;

d) felelősségbiztosítás létrehozása az esetleges kutyák okozta károk esetére, melyek az 1. cikkely a) pontjában szerepelnek.

4. Az egyes bekezdésben említett telek címének változása esetén az első cikkelyben említett kutyás gazdák kötelesek 48 órán belül bevenni az egyes bekezdésben leírt dokumentumokat a rendőrség azon székhelyére, amelynek hatásköréhez az új cím tartozik.

5. A kutya elvesztését vagy elpusztulását, illetőleg a kormányrendelet 1. cikkelyének b) pontjában foglalt kutyák ellopását 48 órán belül jelenteni kell azon rendőrség székhelyén, amelynek hatásköréhez a telek tartozik, ahol a kutya található volt.

Kérjük a veszélyes vagy agresszív kutyát tartókat, hogy bármilyen kiegészítő információért keressék fel lakóhelyük körzeti rendőrségének munkatársait.

A veszélyes vagy agresszív kutyákra vonatkozó törvényi rendelkezések be nem tartása polgárjogi, közigazgatási vagy büntetőjogi felelősségre vonást von maga után!

MÁRCIUSTÓL A IER-MED SZAKORVOSI RENDELŐBEN

MAGYARUL BESZÉLŐ
GYERMEKGYÓGYÁSZ-SZAKORVOS
RENDEL HÉTFŐN ÉS CSÜTÖRTÖKÖN
10-14 ÓRA KÖZÖTT.

HA ZSIBBADTNAK, HIDEGNEK
ÉRZI LÁBÁT, HA A LÁBFÁJÁS MIATT
NEM TUD ALUDNI, HA A JÁRÁS
KIFÁRASZTJA, NEHEZÉRE ESİK,
AKKOR A SEGÍTSÉG AZ IER-MED
SZAKORVOSI RENDELŐBEN
MEGTALÁLHATÓ!

DOPPLER-VIZSGÁLATOS ÉR TERÁPIA!

MICROSTIM-ÉR TERÁPIA
ÁPRILIS 1-JÉTŐL KEDDEN 15 ÓRÁTÓL!
ÉRDEKLŐDNI ÉS ELŐJEGYEZTETNI
LEHET A 0742-653458-AS
ÉS A 0359-466221-ES
TELEFONSZÁMOKON!

Szavalóverseny Szalárdon

Több mint negyven diák adott elő egy-egy Petőfi-verset a VI. Szalárdi Petőfi Sándor Szavalóversenyen március 14-én. A vetélkedőre tizenegy település (Bihar, Bihardiószeg, Hegyközpályi, Hegyközújlak, Hegyközszáldobágy, Hegyközszentimre, Hegyközszentmiklós, Jákóhodos, Paptamási, Szentjobb és a házigazda Szalárd) tanulói neveztek be.

Az előjárók ünnepélyes köszöntője után Székely Andrea helyi tanárnő diákjai a *Petőfi szílei* című előadást mutatták be. Ezután Margittai Tamás kápráztatta el a közönséget gitárjátékával, majd az iskola diákkórusa tette még ünnepélyesebbé a szavalóversenyt. A vetélkedőn a hegyközszenmiklói Toldy Általános Iskolát Erdei Éva magyar szakos tanárnő és három tanítványa kép-

viselte: a VI. osztályból Erdei Tamás, aki különdíjat kapott, a VII. osztályból Molnár Edina-Emma (III. díj) és Béres Alexandra-Emese (dicséret).

A rendezvényt a helyi Szalárdi János Egyesület szervezte, a zsűri tagjai Pető Csilla szaktanfelügyelő, F. Bató Ida nagyváradi színművész és Szigeti Ferenc nyüvedi refomátus lelképásztor voltak.

B. A.

Elektromos hulladékgyűjtés Bihar megyében

a szerző felvételei

A ROREC margittai hulladékgyűjtésén is számos használaton kívül helyezett készüléket adtak le

Idén áprilisban is szervez megyénkben elektromos hulladékgyűjtési akciókat az Újrahasznosítási Román Egyesület (ROREC) a tavalyihoz hasonló feltételek mellett. A ROREC nonprofit szervezet célja az elektromos és elektronikai hulladékok kezelése, összhangban az európai és nemzetközi normákkal.

A hulladékgyűjtési akciók programja a következő: – április 11-én, pénteken: Bályok (Balc), Érbrány (Abram) és Vedresábrány (Abrămuț); – április 12-én, szombaton Érkeserű (Cheșereu), Kiskereki (Cherchiu) és Székelyhíd; – április 25-én, pénteken Cécke (Tetchea) és Mőzotelegd (Tileagd); – április 26-án, szombaton Érmihályfalva.

A településeken felállított gyűjtőpontoknál vagy a helységekben közlekedő gyűjtőautóknál bárki le-

adhat olyan elemmel vagy árammal működő készüléket, amelyre már nincs szüksége.

Bárki, aki leadja őket, a hűtőkért, fagyasztókért, kombinált hűtőszekrényekért 40 lej értékű ajándékutalványokat kap, míg a mosógépekért, mosogatógépekért, ruhaszárítókért, légkondicionáló berendezésekért 20 lej értékűt. Az utalványokért nemcsak elektromos készüléket lehet vásárolni, hanem bámit, olyan üzletekben, ahol elfogadják az ilyen utalványokat (köznyelven kajabonok). A fent említett készülékek mellett a televíziókért, rádiókért, porszívókért, hajszárítókért, és a többi háztartási elektromos készülékért a beszállítók tombolaszelvényekben részesülnek, mellyel részt vehetnek a sorsoláson, ahol értékes nyereményeket sorsolnak ki.

Az ilyen és ehhez hasonló akciókkal szeretnék ösztönözni az embereket arra, hogy ne dobják el ezeket a veszélyes hulladékokat, hiszen a háztartási hulladékok sokszorosan károsabbak, mert olyan anyagokat tartalmaznak mint az ólom, kadmium, arzén vagy a higany.

Az egyesület tevékenységéről, programjáról tájékozódni lehet a www.rorec.ro honlapon, a Facebookon rákeresve az Asociațiarorec névre, illetve a 0800-444800-s ingyenesen hívható telefonszámon.

Csorba Kinga

Székelyhídi Mini Bajnokok Ligája

Tizenegy csapat küzd az idei te-remlabdarágó-bajnokságon kör-mérkőzéses, hárompontos rendszerben a jobbnál jobb helyezésekért a városi sportszarnokban szombatonként. A városbeli csapatok mellett (Kan-Ászok, Sporting és Tűzoltók), két diószegi (Wild Hawk és Sab), két csokalyi (Interstecs és Csokaly FC), Kiskereki, Tarcsa, a székelyhídi-nagyváradi vegyes csapat, a Real Boys és az Ersemjén csapatai szállnak harcba a vándorszerlegért.

Még mielőtt bárki elnevetné magát a Mini Bajnokok Ligája elnevezésén, az idei bajnokság csapatai között számos bajnokcsapat van: a többszörös helyi és léta-vertési bajnok Csokalyi Interstecs, a megyei bajnokságban szereplő diószegi játékosokra épülő Wild Hawk (ők is nyertek már tornát Székelyhídon) vagy a többször dobogón végző Kiskereki Victoria és Székelyhídi Tűzoltók is.

A bajnokság főszervezője Erdei Imre, a Pro Székelyhíd Alapítvány elnöke, segítője pedig Toldosi Miklós, a Petőfi Sándor Elméleti Líceum adminisztrátora.

Mini Bajnokok Ligája, 1. forduló: Tarcsa–Sporting 17-1, Kereki–Csokaly 8-1, Real Boys–Csokalyi Interstecs 2-5, Kan-Ászok–Wild Hawk 2-6, Sab Diószeg–Székelyhídi Tűzoltók 3-5. **2. forduló:** Tarcsa–Semjén 6-2, Sporting–Székelyhídi Tűzoltók 1-11, Real Boys–Kan-Ászok 1-5, Kereki–Wild Hawk 11-4, Csokaly–Interstecs 2-6.

Az ő neve a kilencvenes évek végén, majd a kétezres évek elején összeforrt a helyi kispályás focival. Az egykori bútorgyár pályáján még olyan csapatok szerepeltek, mint a Tyra Tibi és a mi Pus-kás Öcsink vezette Mobimpex vagy a Nagy Boti és Mészáros Attila Magic Bullsa, de volt ott Diószegi Phoenix, Érmihályfalvi Ara vagy FPSA és Szövetkezet csapat is. Akkor még élt mindenki Jenci bácsija, aki sokszor eseményokba rejtette a szögletzászlóját, de úgy is lengetett szüntelenül.

A bajnokság alakulásáról és további eredményekről következő lapszámunkban olvashatnak.

Juhász György

A bajnokság állása:

1. Tarcsa	2 2 0 0	23-3	6
2. Kereki	2 2 0 0	19-7	6
3. Tűzoltók	2 2 0 0	16-4	6
4. Interstecs	2 2 0 0	11-4	6
5. Kan-Ászok	2 1 0 1	7-7	3
6. Wild Hawk	2 1 0 1	10-13	3
7. Sab Diószeg	1 0 0 1	3-5	0
8. Semjén	1 0 0 1	2-6	0
9. Real Boys	2 0 0 2	3-10	0
10. Csokaly FC	2 0 0 2	3-14	0
11. Sporting	2 0 0 2	2-28	0

Szentmiklósi kézisikerrel zárult a III. Toldy-kupa

Minden csapatot a háta mögé utasított a III. Toldy-kupa kézilabda-bajnokságon a hegyközszenmiklói Toldy csapata, amelynek hírnevéhez méltóan három győzelemmel sikerült az első helyet meghódítania. A Szalárdon március 20-án, csütörtökön lezajlott nagy „csatákban” hat csapat tizenkét-tizenöt éves fiai léptek pályára. A későbbi győztes toldysok az első mérkőzés alkalmával szentjobbi fiúk ellen játszottak, a második meccs során a nagy ellenfélt, Kiskerekit verték, a döntőben a házigazda Szalárdot ütötték ki 20-5-re. A legtechnikásabb játékos címet Istvándi Márk kapta, míg a legjobb kapus címet briliáns játékával Krizsán Csongor érdemelte ki (mindketten a győztes csapat tagjai).

Zsigmond Levente tomatanár, a kupa kezdeményezője, a toldys fiúk edzője a következőket nyilatkozta: „mérhetetlenül büszke vagyok rájuk, bemutatják azt, hogy miért edzenek hetente kétszer, és a kitartó munkának megvan az eredménye”.

B. A.

Zsigmond Levente

Kisgyerekek képességfejlesztése

Pazonyi Erika debreceni gyógypedagógus-logopédus előadása a baba-mama körben (2.)

Pazonyi Erika, a debreceni Tehetségdonozó Központ és Pedagógiai Szakszolgálat gyógypedagógusa és logopédusa februárban a gyermekek képességfejlesztéséről tartott előadást a Székelyhídi Baba-Mama Körben.

Az előző lapszámban megjelent cikkből kiderült, hogy a gyermek képességfejlesztése egyszerre több szinten zajlik. Mozgásának, értelmének, érzelmének, játéktevékenységének, beszédének fejlődése párhuzamosan halad. Első életéve rendkívül fontos a későbbi iskolai pályafutás szempontjából is, mert ekkor alakulnak ki az alapkészségek.

Az óvodás korú gyermek fejlődése

A gyermek fejlődése szempontjából nagyon fontos az óvodába járás. Az óvodákban tervszerűen, közösségben fejlesztik a gyermekeket. Szülőként az a dolgunk, hogy megfelelő óvodát válasszunk gyermekünk számára. A legfontosabb, hogy a szülő az óvó néni megismerje és stabilan megbízzon benne, mert akkor nyugodtan hagyja rá gyermekét. Gyermekünk fejlődésének az alapja az érzelmi biztonság. A megkésztett beszédfejlődés az óvodában hamar korrigálódhat, a foglalkozásokkal mozgáskészségek alakulnak ki, csiszolódnak, új ismereteket sajátítanak el, megtanulnak együtt játszani, étkezni a többiekkel, elviselni a kudarcot, veszteséget, vereséget, lemondást. Ezek a képességek is nagyon fontosak.

Az otthoni szülői támasz, az óvó nénikkel való folyamatos tapasztalatcsere, az óvó néni véleményének kikérése, meghallgatása fontos szülői feladat. Érdeklődjön a szülő a gyermek viselkedéséről, játékairól, aktivitásáról, barátairól és beszélje meg

azokat a gyermekkel is (nem számonkérés céljával, hanem azért, hogy a gyermek oldaláról is ismerje meg ezeket az eseményeket). Gyakran lehet szüksége bátorításra.

Hároméves kortól a gyermek egyre összetettebb mozgásra képes: biciklihajítás, rajzolás. Két és fél, hároméves kor körül el kezdi élvezni, hogy nyomot hagy a papíron. Érdekes hagyni, hogy nagyméretű (csomagoló) papíron otthon is rajzolgathasson kedvére. Négyéves kora körül jelenik meg rajzában a valódi emberábrázolás. Megfigyelhető, hogy az emberek csak azt a testrészét rajzolja le, amit a saját testével kapcsolatosan már beépített a tudatába. Érdekes erre figyelmet fordítani, mert az önmagunkhoz képes érzékeljük a körülöttünk lévő világot, az irányokat, magunkon érezzük, tapasztaljuk meg a hideget-melegét, jót-rosszat. Alapvető fejlődési sarokkő, hogy tudja a gyermek saját testrészeit. Erre remek és szórakoztató tanulási módszer már egészen kicsi kortól a mondókázás (ujjszámoló, testrészeket számba vevő dalocskák), éneklés, tánc, tükörben nézve megnevezni a különböző testrészeket, szemügyre venni a fogcskákat. Fontos tudni, hogy a gyermek a mozgásban megélt élményeket építi be a tudatába az idegrendszeri érés folyamatában, ezért rendkívül fontos, hogy mozgásteret engedjünk neki egész gyermekora alatt.

Négyévesen jön rá lassan, hogy mi a jó és mi a rossz, kifejezi saját akaratát. Ötévesen meg tud állni

fél lábán és ekkor már magabiztosan lépcsőzik váltott lábbal is (van olyan gyerek is, aki már háromévesen megcsinálja). Nagyon fontos és összetett, idegrendszeri érettséget feltételező mozgás az önálló hintázás. A fejlesztőpedagógus érdekességként elmondta, hogy megfigyelhető: azok a gyerekek, akik nem tudnak hintázni, nem képesek az írás, olvasás megtanulására. Ugyanis mindkettő egyfajta idegrendszeri érettséget feltételez. Az ötéves gyermeket megtaníthatjuk kétkerekű biciklizni, masnit kötni, fonni, papírt hajtogatni. Ebben az életkorban kezd el szabályokat is megtanulni gyermekünk. Hatévesen pedig már egyenesen tanulni akar, azért mert a tanulás öröm. Ilyenkor képes elképesztő mennyiségű vers gyors memorizálására.

A szerepjátékot hároméves kor körül kezdik, majd hat-hétéves koruk körül jutnak el benne a legmagasabb szintre. A szerepjátékhoz szükséges eszköz bármi lehet, amit a felnőttek használnak, de fontos kellék a kisautó, a különböző szerelős játékok, babák, főzősarok, kis konyha, boltos, postás, szomszéd, piacolás, bábjáték ujjbábal, plüssfigurákkal. Ezek mind nagyon fontos játékaik a gyermeknek. Ha hagyjuk, hogy kijátssza magából a feszültségét, sok érzelmi ellentmondást hagyunk feloldódni, megoldódni. Az elmélyült játékban a gyermek tanul, épül, érzelmi stabilitása nő, ne zavarjuk meg benne, de erőszakos játékot ne engedjük sokáig játszani. Ha ehhez folyamatosan visszatér, problémát jelezhet, esetleg nem képes feldolgozni valamilyen őt ért élményt, ezért forduljunk a gyermekkel szakemberhez.

Az iskolás korú gyermek fejlődése

Az óvoda utolsó évében az óvónénik nagy figyelmet fordítanak az iskolára való felkészítésre. A nulladik osztály pedig már igazi iskolai körülmények között, játékosan vezeti át a gyermeket az óvodai életből az iskolába. Nagy élmény lehet ez számukra, hiszen ekkor már igénylik is a tanulást, a tanulási teljesítményükre pedig nagyon büszkék. Ne fukarkodjunk hát sose a dicsérettel. A gyermek az első négy iskolai évben meg kell szerezze a tanulást ahhoz, hogy az iskolában töltött idő kellemes legyen számára, az erőfeszítésekhez kellő motivációja legyen és hogy a hasznos tudást valóban be tudja gyűjteni az iskolás évek alatt.

Az iskolában is képességfejlesztés folyik. Az ismeretek elsajátítása és az új gondolkodási képességek begyakorlása által fejlődik gyermekünk. Ne tekintjük hát fölöslegesnek a másodfokú egyenleteket és a kovalens kötések rejtelmébe való elmélyedést. Vegyük azt komolyan és becsüljük nagyra önmagához viszonyított fejlődését, eredményeit.

Játékok minden mennyiségben

Az iskolás kortól lehet elkezdni a valódi szabályjátékokat, a társas-sportjátékokat, az ügyességi játékok mellett a társasjátékozást, a stratégiai játékokat. Pazonyi Erika rengeteg fejlesztőjátékot, társasjátékot mutatott be a baba-mama körben, amelyek közül néhányat már egészen kicsi kortól is lehet és érdemes is játszani: memóriajáték, puzzle. Három- négyévesen már tíz-tizenhat da-

rabból álló puzzle-t képes a gyermek kirakni.

A társas játékok között vannak térlátást fejlesztő, szín és forma-felismerést fejlesztő játékok, de szinte mind fejleszti a logikus gondolkodást és mind olyan élvezetes volt, hogy még mi, anyukák is szívesen elmélyedtünk benne. A társas játékoknak az is előnye, hogy a család együtt játszhatja a közös élményekkel építve a családi kapcsolatokat, de az otthoni türelmes, szeretetteljes családi környezetben tanulhat meg veszíteni. Mert ez a képesség is kell az élethez...

Öt-hétéves kor fölött, felső korhatár nélküli, együtt játszható gyermekek számára fejlesztő társas játékok: **Halli Galli** – annak felismerése nagyon rövid idő alatt, hogy melyik állat mit eszik, majd a csengő gyors megnyomása; **Soliter Frosch; Rushhour, csúcsforgalom** – a felnőttnek is feladja a leckét; **Quoridor** – kétszemélyes térépítő játék; **Penguins** - jégáblákat kell a pingvineknek építeni meghatározott séma szerint meglévő darabokból (vannak nehézségi fokozatok); **Differix** – szín-forma felismerés; **Troy** – térlátás, figyelem, irányok stratégiai jellegű katonás játék inkább fiúknak; **Digit** – egyszerű és nagyszerű: néhány pálcikának a variálása meghatározott szabály szerint, logikus gondolkodás, kreativitás fejlesztésére; **Bujkáló képek; Colorama; Sapiéntino**.

Arra biztatók minden szülő, játsszon sokat, és ne csak a gyermek miatt, hanem a játék valódi örömeért, mivel „nem azért felejtünk el játszani mert megöregszünk, hanem attól öregszünk meg, hogy elfelejtünk játszani” (George Bernard Shaw).

Palyeert Judit

jegyzet

Rózsatolvajok

Már a virág sem szent

Engedtessek meg, hogy egy harminc évvel ezelőtti személyes történettel kezdjem. Nos, a „szokásos” nyári táborozásunk alatt Nuceten (ki nem járt ott?) nagyon megtetszett egy szép leány és okos tervnek tűnt, hogy virágot adok neki, amittől majd jól belém szerelmesedik. Egyik barátommal az éj leple alatt kisorsantunk a táborból és a már jól kifigyelt posta előtti rózsák közül szakítottam egy szálat. Mit ad Isten, a rend éber őre a közelben bujkált, hogy lecsapjon a rózsatolvajokra, nem futottunk el, mindent bevalottunk, de ő mégis bekísért a táborba, ahol átadott az ügyeletesnek. Másnap az igazgatótól kaptam egy akkora pofont, hogy a fejem majdnem leesett, akkor bátoroztam el, hogy a rózsalapással felbágyok egy életre!

És, hogy miért meséltem el ezt a tanulságos történetet?

Mert Székelyhídon is kedve szottyant valaki(k)nek rózsát lopni.

Pontosabban rózsatöveket!

A bázshelyi óvoda elé, a környéken lakók a saját pénzükből, vásároltak rózsákat, az AVE munkatársai munkaidejük után,

annak rendje és módja szerint elültették azokat. Még az időjárás is kegyes volt, bisz esett az eső – ami tán a tolvaj(ok) dolgát is megkönnyítette –, mert másnap reggelre egyszerűen kibúzták őket!

Mondom, azokat a virágokat, amiket azért ültettek, hogy városunk szebb legyen, hogy az arra járók, a környéken lakók gyönyörködjhessenek bennük!

Valaki(k) úgy gondolták, hogy jobban mutatnak majd a saját portá(juko)n, nem törődve azokkal akik időt, energiát, pénzt fektettek abba, hogy egy közterület szebb legyen!

Mi lesz a következő eset? Kívágnak egy fát a parkból, netán felszedik a gypet a focipályáról?

Ha én egy szál rózsáért egy irtózatos pofont kaptam, akkor, tessék már megmondani, ez(ek) mit érdemelne(k) őt tő ellopásáért?

Szégven és gyalázat!

Én helyettük is szégyellem magam, szégyenem, hogy Székelyhídon ilyen emberek is laknak!

Szabó Csongor

Ébredjünk időben!

Kötelező képzések a mezőgazdaságból élőknek

„Mezőgazdasági tanácsadás alatt olyan szakvélemény nyújtását értjük, amely egy meghatározott tárgyban a mezőgazdasági termelőnek segítséget jelent a döntéshozatalban” – érkezik a rövid és frappáns válasz a gyakorlati feladatát firtató kérdésemre Antal Ioantól, a Bihar Megyei Mezőgazdasági Tanácsadó Hivatal érmelléki képviselőjétől (képünkön). „Az emberek kezdik megszokni, hogy apróbb-nagyobb gondjaikkal, problémáikkal jöhetnek hozzám. Van, akinek pályázatokról, megszerzhető támogatásokról, igényelhető pénzalapokról adtam tájékoztatást, de megkeresnek a vetéssel, vízgazdálkodással, műtrágyázással kapcsolatban is!”

„Gyakorlatilag az egész Érmellék az én területem – mondja nevetve a sokak által csak Nelu bácsinak hívott agronómus. – Paptamásitól Érmihályfalváig a hét egy-egy napján vagyok megtalálható. Székelyhídon péntekenként. A város polgármesterének köszönhetően kaptunk egy termet, ahol az oktatásokat végezhetjük.”

Amikor a mezőgazdasági képzésekről kérdezem, kis időre elkomorul az arca: „Gyakorlatilag mindenkinek, aki a Mezőgazdasági Kifizetési és Intervenciók Ügynökségtől (APIA) bármilyen támogatást igényel, a közeljövő-

Kovári Krisztián

ben meg kell szereznie a hivatalunk államilag hitelesített diplomáját, melyben igazoljuk, hogy a három vagy hat hónapos kurzusunkat teljesítette, és sikeresen levizsgázott. Érdemes mostanában vagy a közeljövőben elvégezni a kurzust, mert információim szerint hamarosan kötelező lesz, és akkor nem tudunk majd egyszerre ötezer embert nemhogy megtanítani, de levizsgáztatni sem!” – folytatja a szakember.

„Ez a diploma igazolja majd, csakúgy, mint az Európai Unióban, ahol szinte mindenhol el is

várják, kötelezővé tették, hogy az illető ért a mezőgazdasághoz, tehát szakmát igazol. Négyféle képzést tartunk annak megfelelően, hogy mik az igények, egyenként figyelembe véve a mezőgazdaság azon szektorát, amelyikben tevékenykedni szeretnének az egyes személyek. Így van állattenyésztési, növénytermesztési, kertészeti és traktoristaképzés. Meg kell érteniük a gazdálkodóknak, farmereknek, hogy mint ahogy egy szakácsnak sem elég ahhoz, hogy dolgozni tudjon, ha tud főzni, könnyebben el-

helyezkedhet, ha egy oklevéllel bizonyítani is tudja.”

Határozottan állítja, hogy a tanfolyam árát képező ötszáz lej nem sok: „Magániskolák ennek háromszorosát is elkérik, ráadásul mi vizsgáztatunk. Mondom, hogy erre a diplomára mindenkinek, aki az agráriumban dolgozik, gazdálkodik, állatokat tart, előbb-utóbb szüksége lesz, tehát jobb nem halasztgatni. A másik oldalon persze, ott van, hogy még tanulhat az ember, azt meg sosem szégyen! – mosolyog ismét Nelu bácsi.

A mezőgazdasági pályázatokról is – bár még a végleges kiírások nincsenek meg – van mondanivalója a szakembernek: „Semmi hivatalosat nem mondhatok, de azért az adataim és az információim nem pletykaszintűek. Brüsszel előtt vannak már és várhatóan jövő hónapra hivatalossá is válnak az új pályázati lehetőségek és kiírások. A 2014–2020-as időszakban a negyvenévesnél fiatalabb gazdálkodók, farmerek külön kategóriát képviselnek majd a pályázatok benyújtásakor, míg lényegében egyszerűsödik majd a tenderek benyújtása és gyakorlatilag nem kell mindenre külön pályázni, hanem egyben megtehető.”

Nyugtázom a jó hírt, de nem engedem, hogy végezzünk a beszélgetéssel, rákérdezek a határban zajló munkákra.

„Őszintén megmondom, hogy szerintem korai még a kukoricát elvetni, de van már aki veti, és a szárazság sem tesz igazán jót a növénytermesztőknek. Örömmel látom, hogy a szőlőkben, gyümölcsösökben elkezdtek a metszést, idén, remélem megússzuk a májusi fagyot! És ezúton kérem az újság olvasóit, hogy hívjanak bizalommal, amiben tudok szívesen segíteni, itt a telefonszámom: 0723-165258”.

Gulácsi Mária

ABRAHÁM FIA (BIBLIA)	TIZENKÉT HÓNAPOT FELŐLEŐ KIADVÁNY	KIJETTET BETU	BÁRÁNY-HANG PÁRATLAN HADAK!	... DICSERD A NAPOT NŐI NÉV (JULIUS 11.)	MELYIK SZEMÉLY? NÉMÁN KENO!
MEGFEJTÉS					I
A KÉN VEGYIELE ÉSZAKI NÉP TAGJA			MIÉNK (ANGOL) FELJEBB HELYEZ		
		(VALAKIT) FUTVA ÚZ DÁTUMRAG			
OLLÓS ÁLLAT MERTANI ALAKZAT			MATEMATIKA (RÓV.) CSONTÚRE G ANYAGA		A GYŐZELM JELE FRANCA FERFINÉV
ALAP-SZÁMUNK KÉRDŐÍV KÉRDÉSE GABONA-PÁLINKA				KÖZÉPEN PARAS! NEDŰ-CSEPEK!	
		ÉLŐ KISSÉ RENDETLEN!			
GÖRBÜLT PÁLYÁT ÍR LE MEGELÉCEL			CSELGÁNC FOKOZAT SZÓ ELEJE!		MÁSOD-PERC (A FIZIKÁBAN)
		HÁZASSÁG (A VOLEGÉNY SZEM SZÖGEBŐL)			

Nyerjen könyvet!

REJTVÉNY MEGFEJTÉSE:

Név: _____ Telefonszám _____

Postacím: _____

Kérjük a kivágott szelvényt dobja be április 26-ig az **Ér hangja** dobozok valamelyikébe: **SZÉKELYHÍD** – városi könyvtár, Magyar papírbolt (a kórforgalom mellett), **ÉRKÖBÖLKÚT** – ABC, **HEGYKÖZSZENTMIKLÓS** – ABC.

Februári keresztrejtvényünk megfejtői közül könyvet nyert: Kujai Mária, Papp Judit, Szakal Enikő (mindhárman Székelyhíd)

Kovári Krisztián

Civilek és településvezetők találkozója

„Ismerkedős” konferencián vettek részt az Érmellék civil szervezeteinek képviselői és több település vezetői március 29-én a magyarországi Magiszter Alapítvány és Székelyhíd város önkormányzata közös pályázatának eredményeként. A Tudjunk egymásról elnevezésű pályázat célja, hogy hosszú távú, batáron átívelő együttműködés alakuljon az egymással megismerkedő csoportosulások között. Részletekről következő lapszámunkban olvashatnak.

